

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců Mgr. Marka Bedřicha a JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobce: **Lesy České republiky, s.p.**, IČO 421 964 51
sídlem Přemyslova 1106/19, Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ministerstvo dopravy**
sídlem Nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1

za účasti: **Správa železniční dopravní cesty**, IČO 709 94 234
sídlem Dlážděná 1003/7, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22.5.2017, č.j. 22/2017-130-SPR/3,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne 22.5.2017, č.j. 22/2017-130-SPR/3, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3.000,- Kč.

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobce se žalobou, podanou v zákonné lhůtě u Městského soudu v Praze, domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 22.5.2017, č.j. 22/2017-130-SPR/3 (dále jen „napadené

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Drážního úřadu, sekce stavební, územní odbor Plzeň (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 18.7.2016, č.j. DUCR-44056/16/Ho (dále jen „rozhodnutí I. stupně“). Žalobce navrhl zrušit také rozhodnutí I. stupně a uložit žalovanému povinnost zaplatit náklady řízení.

2. Žalobce v žalobě popisuje průběh správního řízení, postup správních orgánů a obsah jednotlivých rozhodnutí. Zahájení řízení o stanovení rozsahu a způsobu provedení nezbytných kontrol bylo žalobci oznámeno přípisem ze dne 23.6.2016. Před zahájením řízení byl vykonán státní dozor dle §§ 59 a 59 zákona č. 266/1994 Sb. o drahách, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o drahách“). V protokole z výkonu státního dozoru bylo mimo jiné uvedeno, že bylo vytipováno a následně označeno celkem 23 stromů ohrožujících dráhu. Správní orgán I. stupně vydal dne 18.7.2016 rozhodnutí I. stupně, kterým v souladu s § 10 odst. 1 zákona o drahách nařídil žalobci jako zdroji ohrožení provést nezbytná opatření k odstranění vzniklého zdroje ohrožení dráhy, s tím, že za zdroj ohrožení se považují stromy rostoucí na pozemku p.č. 205 v katastrálním území Dasnice, a to podél celostátní dvoukolejové elektrifikované dráhy Chomutov-Cheb, v mezistaničním úseku Citice-Dasnice, mezi žel. km 216, 120-216, 2015. Ve výroku rozhodnutí je stanoveno, že mezi žel. km 216, 120 - 216, 215 výše citované dráhy, budou odstraněny stromy, rostoucí na pozemku p.p.č. 205, které svojí výškou a dopadovou vzdáleností mohou způsobit vznik mimořádné události na dráze s možným důsledkem ohrožení života, zdraví nebo škody značného rozsahu a jsou tedy zdrojem ohrožení dráhy a provozu na ní, odstranění stromů bude provedeno za součinnosti provozovatele dotčené železniční dráhy. Žalovaný poté napadeným rozhodnutím rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.
3. Dle žalobce je argumentace použitá v napadaném rozhodnutí zcela nelogická s tím, že popírá jak úpravu odstranění zdroje ohrožení, která je uvedena v zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), v rozhodném znění (dále jen „lesní zákon“), tak obdobnou úpravu uvedenou v zákoně o drahách. Ze strany správního orgánu I. stupně nebyl předložen žádný důkaz, který by osvědčil ohrožení způsobené zaviněním žalobce. Žalobce na pozemku hospodář dle platného lesního hospodářského plánu (dále jen „LHP“).
4. Žalobce namítá, že jediná argumentace žalovaného se opírá o nález Ústavního soudu č. 144/2002 Sb. Žalobce nesouhlasí s interpretací nálezu žalovaným, který z něj dovodil, že je dána objektivní odpovědnost vlastníků pozemků v okolí dráhy za případný vznik škody na zdraví a majetku s tím, že v souvislosti s touto odpovědností je spojena povinnost hradit náklady předmětných opatření, a to bez ohledu na jejich zavinění. S tímto výkladem nálezu ÚS však nelze souhlasit, neboť tento právní závěr nenachází oporu nejen v předmětném nálezu ÚS, ale ani v judikatuře obecných soudů či právní teorii. Dle žalobce vznik nebezpečí z jednání vlastníků ve smyslu § 10 drážního zákona, a tedy i povinnost těchto vlastníků nést náklady na příslušná opatření je na místě pouze tehdy, pokud současně došlo k porušení prevenční povinnosti. V posuzovaném případě však nikdy nebyla prevenční povinnost ze strany žalobce opomenuta a žalobce případný zdroj ohrožení dráhy (např. nezdravé stromy) na své náklady vždy odstranil. Žalovaný napadeným rozhodnutím v podstatě zaujal pozici odpovídající znění zrušeného § 10 zákona o drahách. Žalobce zdůrazňuje, že poukazuje zejména na otázku přiměřenosti opatření, která musí vlastník pozemku přiléhajícího k dráze provést, aby provoz nebyl ohrožen, nepoukazuje na otázku náhrady nákladů na odstranění zdroje ohrožení. Ústavní

soud ve zmíněném nálezu zmiňuje opakovaně princip přiměřenosti jako rozhodující hledisko. Žalovaný přitom ve svých rozhodnutích otázku přiměřenosti opatření zcela pominul.

5. Žalobce namítá, že žalovaný nesprávně interpretuje vztah mezi lesním zákonem a zákonem o drahách. Mezi těmito zákony dle žalobce neexistuje vztah obecného a speciálního právního předpisu, protože každý z těchto zákonů upravuje jiný okruh právních vztahů a proto je zde vztah generality a speciality vyloučen. Nelze dovozovat vztah speciality § 10 zákona o drahách k ustanovení § 22 lesního zákona a není možné dojít k závěru, že se § 22 lesního zákona v záležitostech drah neuplatní. Žalobce v této souvislosti namítá, že ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona zbavuje vlastníka lesa odpovědnosti za škodu, která může na majetku třetích osob vzniknout v důsledku prosté existence lesa jako součásti přírodního prostředí, resp. před škodami způsobenými skutečnostmi, které mají původ v neovlivnitelných přírodních jevech, které nelze předcházet a které jsou nepředvídatelné. Naproti tomu větve stromů přesahující do profilu dráhy nebo náletové dřeviny vyrostlé chaoticky, byť bez přičinění nebo záměru vlastníka pozemku, a v procesu dalšího růstu postupně zasahující do profilu dráhy, jsou skutečností odstranitelnou, negativní vliv takového porostu je předvídatelný, a pokud k němu dojde, nelze ho označit za nahodilý přírodní jev, nýbrž za důsledek nedostatečné nebo zanedbané údržby okraje lesního porostu sousedícího s dráhou. Výše zmíněné přesahující větve a náletové dřeviny jsou nebezpečím označovaným v první větě za středníkem v § 10 odst. 1 zákona o drahách. Za uvedené nebezpečí nelze ale považovat všechny stromy rostoucí na lesním pozemku. O zdroji ohrožení dráhy a provozu na ní se zmiňuje jen § 10 odst. 2 zákona o drahách, výslovně má jít ale o jiný zdroj ohrožení, než je uveden v odst. 1 tohoto ustanovení. Z logického výkladu je tedy zřejmé, že za takový jiný zdroj ohrožení nebude považován trvalý lesní porost nebo strom, ale jiný prvek, např. světelný zdroj nebo barevná plocha zaměnitelná s návěstními znaky zmíněná např. v § 9 odst. 1 zákona o drahách.
6. Dle žalobce samotná existence stromů v ochranném pásmu dráhy není v rozporu se zákonem o drahách. V § 9 odst. 1 zákona o drahách je stanoveno, že v ochranném pásmu dráhy lze zřizovat a provozovat stavby, provádět hornickou činnost a činnost prováděnou hornickým způsobem, provozovat střelnici, skladovat výbušniny, nebezpečné odpady a zřizovat světelné zdroje a barevné plochy zaměnitelné s návěstními znaky jen se souhlasem drážního správního úřadu a za podmínek jím stanovených. Pokud by všechny stromy, které svojí výškou a dopadovou vzdáleností mohou způsobit vznik mimořádné události na dráze, měly být považovány za zdroj ohrožení dráhy, pak by to zákon o drahách v § 9 zákona o drahách jistě uvedl.
7. Žalovaný se dle žalobce účelově a nepatřičně odvolává na § 2900 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění rozhodném (dále jen „OZ“). Účelem § 2900 OZ není v rámci systému prevence vytvářet nové ochranné normy, ale aplikovat již existující normy na povinnost bránit vzniku újmy na zájmech jiného. Vždy však platí, že riziko újmy musí být bezprostřední a reálné z hlediska objektivního chápání rozumnou osobou a pouhý neodůvodněný strach nebo obava, že v budoucnu může dojít ke vzniku újmy, nepostačuje.
8. Dle žalobce je samotný výrok rozhodnutí správního rozhodnutí I. stupně a v důsledku tedy i výrok napadeného rozhodnutí žalovaného neurčitý, když žalobci ukládá provést nezbytná opatření pouze tak obecně a neurčitě, jak je to uvedeno v bodech 1. a 2. výroku správního rozhodnutí I. stupně. Předmětný výrok nevymezuje přesně rozsah

nařízené těžby. Potenciálně nebezpečným stromem může být i strom na svahu vzdálený od tělesa dráhy např. 100 m, který svým pádem může bezpečnost dráhy rovněž ohrozit. Stromy rostoucí v lesním porostu v blízkosti dráhy mají různou výšku, přičemž není zřejmé, odkud kam má být měřena, resp. uvažována ve výroku zmíněná „dopadová vzdálenost“ (např. jestli k ose krajní koleje, k okraji průjezdného profilu dráhy nebo k jiné úrovni). Tato neurčitost výroku rozhodnutí je obtížně překonatelným nedostatkem zmíněných rozhodnutí, protože v daném případě se v závislosti na tom, kam až měřit dopadovou vzdálenost, bude určovat, které stromy v lesním porostu na zmíněném lesním pozemku ještě musí být pokáceny, a které již nemusí být odstraněny. Obecně platí, že mají-li být z lesního porostu z jakéhokoli důvodu odstraněny nějaké konkrétní stromy, musí být vždy jednoznačně označeny, obvykle barvou. To se však v tomto případě nestalo.

9. Žalobce namítá, že nebyl dán důvod pro vyloučení odkladného účinku odvolání. Pouhé konstatování, že v dané věci jde zcela zjevně primárně o ochranu života, zdraví a majetku osob na dráze, přičemž veřejný zájem na této ochraně má přednost před zájmem na ochraně jednotlivých dřevin, je jako odůvodnění zcela nedostatečné. Stav lesního porostu v době vydání rozhodnutí I. stupně a napadeného rozhodnutí trval několik let, přičemž žádné akutní nebezpečí pro provoz dráhy nepředstavoval, což vyplývá i ze skutečnosti, že pro odstranění stromů byla stanovena poměrně dlouhá lhůta.

Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkazuje na napadené rozhodnutí, kdy uvádí, že některé námitky obsažené v žalobě jsou identické s těmi v odvolání a žalovaný se s nimi v napadeném rozhodnutí již vypořádal.
11. Žalovaný konstatuje, že v napadeném rozhodnutí odůvodnil, proč se § 22 lesního zákona v daném případě neuplatní a proč má § 10 zákona o drahách aplikační přednost. V případě § 10 zákona o drahách jde dle žalovaného nikoliv jen o ochranu práv vlastníka pozemku sousedícího s lesem, jako v případě § 22 lesního zákona, ale zejména o ochranu práv třetích osob na dráze, zejména jejich života a zdraví, proto zde lze dovodit vztah speciality. Žalovaný trvá na závěru, že mezi lesním zákonem a zákonem o drahách je vztah obecného a speciálního právního předpisu. Ve zde dotčené situaci dva právní předpisy upravují tutéž materii, totiž hospodaření v lese v sousedství dráhy a ochranu pozemků v sousedství lesa, zcela odlišným způsobem. Pokud by lesní zákon měl být za takových okolností předpisem speciálním, poživajícím aplikační přednost, a zákon o drahách předpisem obecným, proto derogovaným, pak by např. muselo platit, že strom spadlý na trať z lesního pozemku představuje jiné nebezpečí než strom stejných parametrů spadlý z jiného než lesního pozemku. Jinak řečeno, pokud strom představuje stejné nebezpečí pro dráhu, není rozhodné, zda roste v lese či mimo les. Nadto ustanovení § 10 zákona o drahách, reagující na nález Ústavního soudu č. 144/2002 Sb., vložený do zákona o drahách jeho novelou č. 175/2002 Sb., je mladší než text § 22 lesního zákona, pokud by zákonodárce mínil lesní zákon při postupu dle § 10 zákona o drahách zohlednit způsobem předpokládaným žalobou, zmínil by jej u § 10 zákona o drahách alespoň v poznámce pod čarou, což se nestalo. Pro vztahy upravené § 10 zákona o drahách tak zákonodárce úpravu § 22 lesního zákona derogoval (lex posterior derogat priori).
12. K námitce žalobce, že nebyl předložen žádný důkaz, který by osvědčil ohrožení, žalovaný uvádí poukazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. dubna 2014, sp. zn. 25 Cdo

2358/2013, že ohrožením pro dráhu může být i zdravý strom. Veřejný zájem na bezpečném a plynulém provozování drážní dopravy, vyplývající např. z § 22 odst. 1 písm.

a) zákona o drahách, resp. veřejný zájem na ochraně života a zdraví osob na dráze vyžaduje, aby stromy představující nebezpečí pro uvedené hodnoty byly preventivně odstraněny. Kromě toho, pokud by dotčené stromy, ač zdravé, např. v důsledku podmáčení půdy, spadly na trať a následkem toho by byla způsobena újma na životě či zdraví osob, nenesl by za ni nikdo dle rozsudku sp. zn. 25 Cdo 2358/2013

odpovědnost. Předmětné stromy tedy představovaly ohrožení pro dráhu již tím, že vzhledem ke své výšce a vzdálenosti od trati by v případě svého pádu zasáhly do jejího průjezdného profilu, a pokud by se tak stalo bezprostředně před jedoucím vlakem, způsobily by újmu na životě či zdraví osob ve vlaku. Odpovědnost za skutečnost, že žalobcovy předmětné stromy na jeho pozemku vyrostly tak, že představují nebezpečí pro dráhu, tíží žalobce. V tom se žalovaný opřel i o nález Ústavního soudu č. 144/2002 Sb. Není tedy pravdou žalobcovo tvrzení, že by odpovědnost žalobce za uvedený stav nebyla prokázána. Žalovaný neřešil otázku hospodaření dle lesního hospodářského plánu, proto skutečnost, že strom na pozemku sousedícím s dráhou vyrostl v souladu s lesním hospodářským plánem, nesnižuje jeho nebezpečnost pro dráhu oproti stromům ve stejné situaci, které v souladu s hospodářským plánem nevyrostly.

13. Není pravdou, že by žalovaný posuzoval odpovědnost žalobce za vznik nebezpečí pro dráhu bez ohledu na jeho zavinění. Žalovaný v souladu s nálezem Ústavního soudu č. 144/2002 Sb. dovodil, že odpovědnost vlastníka pozemku sousedícího s dráhou za vznik nebezpečí pro ni podle § 10 zákona o drahách je založena jak na konání, tedy zavinění ve formě úmyslu, tak opomenutí, tedy opět zavinění, tentokrát ve formě nedbalosti. Odpovědnost vlastníka pozemku sousedícího s dráhou v podobě povinnosti nést náklady na odstranění na něm existujícího nebezpečí pro dráhu tak nastává nikoliv bez ohledu na zavinění, nýbrž bez ohledu na úmysl. Tato odpovědnost nastává i v případě zavinění nedbalostního. Žalobce mylně směšuje pojem zavinění s pojmem úmysl, resp. jednání.
14. Žalovaný již v napadeném rozhodnutí uvedl, že nerozhoduje ani o odpovědnosti za porušení generální prevenční povinnosti dle § 2900 OZ, ani o opatření podle § 2903 odst. 2 OZ, neboť to obojí přísluší civilnímu soudu. Správní orgán I. stupně posuzuje nesplnění povinnosti dle § 2900 OZ jen jako faktický stav existence nebezpečí pro dráhu, který má za následek řízení a rozhodnutí podle § 10 odst. 1 zákona o drahách. Žalovaný zjistil, že se na pozemku žalobce nachází stromy představující nebezpečí pro dráhu. Nebezpečí vzniklo z jednání vlastníka tohoto pozemku, pročez byl žalovaný dle § 10 odst. 1 zákona o drahách povinen rozhodnout o odstranění tohoto nebezpečí na vlastníkovy náklady. Žalovaný tedy neposuzoval odpovědnost žalobce dle OZ, nýbrž dle § 10 odst. 1 zákona o drahách, tj. odpovědnost za vznik nebezpečí pro dráhu a za jeho odstranění.
15. Žalobce namítá, že za nebezpečí pro dráhu nelze označit všechny stromy rostoucí na lesním pozemku, které svojí výškou a dopadovou vzdáleností mohou způsobit vznik mimořádné události na dráze. Žalovaný s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2358/2013, uvádí, že nelze s jistotou prohlásit o žádném, tj. ani zdravém, stromu, splňujícím podmínku kritické výšky a dopadové vzdálenosti od dráhy, že pro ni, resp. pro osoby na ní nepředstavuje nebezpečí. Vlastník zdravého stromu není schopen jeho pád předpokládat, a tudíž ani ovlivnit, resp. mu zabránit jinak, než jeho odstraněním. Za takových okolností představuje každý ze stromů splňující podmínku kritické

výšky a dopadové vzdálenosti od dráhy nebezpečí
zákona o drahách.

ve smyslu § 10 odst. 1

16. Žalobce namítá, že žalovaný špatně interpretuje nálezný Ústavního soudu č. 144/2002 Sb. Na základě tohoto nálezu to byl žalovaný, kdo vložil do zákona o drahách aktuálně platné a účinné znění § 10, když předtím zákon č. 175/2002 Sb. absolvoval standardní legislativní proces, včetně připomínkování legislativci dotčených připomínkových míst i obou komor Parlamentu ČR. Žalovaný tedy musel znění § 10 zákona o drahách náležitě obhájit a podat jeho interpretaci konformní uvedenému nálezu Ústavního soudu, jinak by toto znění nenabývalo platnosti, resp. by bylo napadeno znovu před Ústavním soudem.
17. Ve vztahu k argumentu nutnosti aplikovat princip přiměřenosti žalovaný podotýká, že ust. § 10 odst. 1 zákona o drahách stanoví povinnost odstranit veškeré nebezpečí pro dráhu nacházející se na sousedních pozemcích. Pokud by byl ponechán byt jen jediný takto nebezpečný strom, ať zdravý nebo ne, pak i on by mohl posléze spadnout do průjezdného profilu dráhy a způsobit smrt a/nebo zranění osob, aniž by tuto skutečnost mohl žalobce předvídat nebo jí zabránit, jak plyne z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2358/2013. Veřejný zájem na ochraně života a zdraví osob na dráze a veřejný zájem na bezpečném provozování drážní dopravy v daném případě žalovanému ukládají řídit se zásadou předběžné opatrnosti. Z uvedených veřejných zájmů a zásad, nikoliv z majetkových zájmů vlastníka dotčeného pozemku, pak v daném případě plyne, jaký rozsah opatření dle § 10 odst. 1 zákona o drahách je přiměřený. V opačném případě by bylo nutné tvrdit, že majetkové zájmy vlastníka pozemku sousedícího s dráhou mohou mít přednost před ochranou života a zdraví osob na dráze.
18. Žalobce namítá, že výrok správního rozhodnutí I. stupně i výrok napadeného rozhodnutí je neurčitý. Žalobce tento argument ve svém odvolání proti správnímu rozhodnutí I. stupně neuvedl. Žalobce tedy nevyužil všechny opravné prostředky poskytnuté mu zákonem a žalovaný navrhuje, aby soud v rozsahu tohoto žalobního bodu žalobu podle § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. odmítl pro její nepřijatnost dle § 68 písm. a) s.ř.s. Žalovaný nad to ale uvádí, že výrok I. napadeného rozhodnutí určuje jasně pozemek, kterého se daný výrok týká. Další omezení představuje podmínka, aby svou výškou a dopadovou vzdáleností byly stromy schopné způsobit vznik mimořádné události na předmětné dráze. Pak není rozhodné, zda je dopadová vzdálenost k ose krajní koleje, k okraji průjezdného profilu dráhy nebo k jiné úrovni. Žalobce nepotřebuje odborných znalostí železničního provozu k tomu, aby seznal, který strom v případě svého pádu ohrozí dráhu resp. drážní vozidlo a osoby v ní. Odstraněny dle napadeného rozhodnutí mají být všechny stromy, které splňují uvedené podmínky. Jejich splnění lze zjistit na místě samém. Osoba řídící nebo provádějící odstraňování stromů nemůže coby odborník nebyť schopna stanovit výšku a odhadnout místo dopadu toho kterého stromu.
19. Námitku, že důvody pro odnětí odkladného účinku považuje za nedostatečné, žalobce v podaném odvolání neuvedl, proto žalovaný navrhuje, aby v rozsahu tohoto žalobního bodu žalobu podle § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. odmítl pro její nepřijatnost dle § 68 písm. a) s.ř.s. Žalovaný přesto uvádí, že skutečnost, že protiprávní stav v podobě existence nebezpečných stromů pro dráhu trvá jistou dobu, během níž na dráhu nespádlý, neznamená, že se tak nemůže stát v jakýkoliv následující okamžik. Tomu nelze zabránit jinak než neprodleným odstraněním těchto stromů. Nebezpečí pro dráhu nevzniká proto, že tak rozhodne drážní správní úřad, je to objektivní protiprávní stav. Předmětné stromy tedy představovaly nebezpečí pro dráhu od okamžiku, kdy dosáhly takové

výšky svého vzrůstu, že s ohledem na místo svého dopadu při pádu byly schopné způsobit mimořádnou událost dle § 49 zákona o drahách.

Správní spis

20. Z obsahu spisového materiálu vyplývá, že správní orgán I. stupně obdržel od Správy železniční dopravní cesty podnět k zahájení řízení ze dne 18.3.2016. Dne 26.5.2016 vykonal správní orgán I. stupně dozor ve věcech drah na dotčeném území. Z protokolu o kontrole vyplývá, že bylo označeno 23 stromů ohrožujících dráhu, žalobce souhlasí s pokácením uvedených stromů na náklady Správy železniční dopravní cesty, Oblastní ředitelství Ústí nad Labem a Správa železniční dopravní cesty požadují kácení stromů po vlastníkově pozemku, na kterém stromy rostou. Dne 23.6.2016 vydal správní orgán I. stupně oznámení o zahájení řízení o stanovení rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření a o tom, kdo je provede.
21. Správní orgán I. stupně vydal dne 18.7.2016 rozhodnutí I. stupně, kterým nařídil žalobci provést nezbytná opatření k odstranění vzniklého zdroje ohrožení dráhy do 30.11.2016. V rozhodnutí správní orgán I. stupně specifikoval dotčenou oblast a uvedl, jakým způsobem se vlastníku zdroje ohrožení nařizuje provést nezbytná opatření. Žalobci bylo nařízeno odstranit stromy rostoucí na dotčeném pozemku, které svou výškou a dopadovou vzdáleností mohou způsobit vznik mimořádné události na dráze s možným důsledkem ohrožení života, zdraví nebo škody značného rozsahu a jsou tedy zdrojem ohrožení dráhy a provozu na ní. V tomto rozhodnutí správní orgán I. stupně shrnul průběh řízení. Ve výroku uvedený rozsah stromů považuje správní orgán I. stupně za zdroj ohrožení ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o drahách. Stromy se nacházejí v sousedství dráhy, dosáhly takové výšky, že vzhledem k tomu, že se nacházejí poblíž hranice pozemku dráhy a v případě pádu zasáhnou do průjezdového profilu dráhy, tak s § 2900 OZ nedůvodně ohrožují život, zdraví nebo vlastnictví osob na dráze. Správní orgán je ze své úřední činnosti a z úředních zveřejněných zpráv Drážní inspekce obeznámen s případy pádů zdravých a nepoškozených dřevin do průjezdového profilu koleje s následným poškozením drážních vozidel. Vzhledem k uvedenému a k závažnosti ohrožení chráněného zájmu bezpečnosti drážního provozu a ochrany zdraví, zachování života osob na dráze není (i s ohledem na nálezy ÚS ze dne 6.3.2002, 144/2002 Sb.) nutné, a bylo by nadbytečné, pořizovat dendrologické posudky pro účely posouzení, zda se jedná o zdroj ohrožení dráhy, neboť za zdroj ohrožení dráhy je nutné v těchto případech považovat každou dřevinu dle kritérií výše uvedených. Vlastník zdroje ohrožení dobrovolně nesplnil všeobecnou prevenční povinnost dle § 2900 OZ ve vazbě k § 10 odst. 1 zákona o drahách.
22. Správní orgán I. stupně uvedl, že vlastníkem dotčené parcely je žalobce. S odkazem na § 10 odst. 1 zákona o drahách konstatuje, že pokud si vlastník pozemků sousedících s dráhou v rozporu s § 2900 OZ nepočínal tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě, a tím způsobil nebezpečí na dráze či provozu na ní v podobě sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, je povinen sám na svůj náklad učinit preventivní opatření, ex lege, na svůj náklad. Vlastník pozemku neodstranil označené stromy dříve, než se staly zdrojem ohrožení ve smyslu § 10 zákona o drahách a tímto došlo k porušení obecné prevenční povinnosti podle § 2900 OZ.
23. Správní orgán I. stupně vyloučil podle § 85 odst. 2 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb. správní řád, ve znění rozhodném (dále jen „spr.ř.“), odkladný účinek, neboť ve věci zcela zjevně jde

primárně o ochranu života, zdraví a majetku osob na dráze, přičemž veřejný zájem na této ochraně má, a to i ústavně, přednost před zájmem na ochraně jednotlivých dřevin. Dotčené dřeviny se mohou stát ohrožením bezprostředně, náhle, kdykoliv a nezávisle na vůli vlastníka dotčeného pozemku, tím hrozí nebezpečí z prodlení.

24. Proti správním rozhodnutí I. stupně podal žalobce odvolání, ve kterém namítá, že správní orgán popřel úpravu odstranění zdroje ohrožení dle lesního zákona i zákona o drahách. Dle žalobce správní orgán nepředložil jediný důkaz, který by osvědčil ohrožení způsobené zaviněním žalobce. Dle žalobce měla být povinnost vykácení stromů nařízena nikoliv žalobci, ale dle § 22 lesního zákona a § 10 zákona o drahách vlastníkovu stavby dráhy, který má povinnost zajistit jejich provoz, údržbu a opravy.
25. Žalobce v odvolání uvedl, že vlastník lesa, resp. lesního pozemku, neodpovídá jinému za škody, které mu případně vzniknou v důsledku prosté existence lesa. Dle § 10 zákona o drahách jsou vlastníci nemovitostí v sousedství dráhy povinni strpět, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření. Žalobce hospodaří na lesních pozemcích v souladu se schváleným lesním hospodářským plánem, který nerozlišuje umístění stromů v návaznosti na možné ohrožení dráhy, silnice či jiné stavby. Povinnost odstraňovat zdravé stromy nevyplývá z žádného zákona a opak by byl i v logickém rozporu se stanoveným lesním hospodářským plánem. Žalobci dále nebyla dána možnost vyjádřit se ke všem podkladům k rozhodnutí a správní orgán se nezabýval námitkami žalobce ze dne 1.7.2016.
26. Odvolání žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl a potvrdil správní rozhodnutí I. stupně. V napadeném rozhodnutí žalovaný shrnuje průběh řízení. Dle žalovaného není pravdou, že by správní orgán I.stupně popřel napadeným rozhodnutím právní úpravu odstranění zdroje nebezpečí pro dráhu podle § 10 odst. 1 zákona o drahách. Úpravou lesního zákona se správní orgán I.stupně výslovně nezabýval, jelikož se na daný případ nevztahuje.
27. Z hlediska zájmu chráněného zákonem o drahách, totiž zájmu na ochraně dráhy a bezpečné a plynulé dopravy na ní, není mezi zmíněnými dráhou, která sousedí s lesními pozemky, a dráhou která sousedí s jinými, než lesními pozemky, skutkově rozdíl. Nebezpečí, které představují stromy pro dráhu a škoda, kterou svým pádem způsobí, je stejná, jak v případě, že rostou na lesním pozemku, tak v případě, že rostou na jiném než lesním pozemku. Interpretace § 10 zákona o drahách požadující bezdůvodně rozdílný přístup k vlastníkům pozemků sousedících s dráhou, by neoprávněně zakládala nerovnost mezi vlastníky lesních pozemků a vlastníky jiných než lesních pozemků před drážním správním úřadem.
28. Obecně zákon o drahách upravuje provozování dráhy a drážní dopravy a lesní zákon upravuje dle svého § 1 předpoklady pro zachování lesa, péči o les a obnovu lesa jako národního bohatství, tvořícího nenahraditelnou složku životního prostředí, pro plnění všech jeho funkcí a pro podporu trvale udržitelného hospodaření v něm. V tomto případě se úprava hospodaření v lese podle lesního zákona (§ 22) dostává do konkurence s úpravou hospodaření v lese na pozemku v sousedství dráhy dle § 10 odst. 1 zákona o drahách. Pokud by lesní zákon měl být za takových okolností předpisem speciálním, požívajícím aplikační přednosti a zákon o drahách předpisem obecným, proto derogovaným, pak by např. muselo platit, že strom spadlý na trať z lesního pozemku představuje jiné nebezpečí než strom stejných parametrů spadlý z jiného než lesního

pozemku. Jinak řečeno, pokud strom představuje stejné nebezpečí pro dráhu, není rozhodné, zda roste v lese či mimo les.

29. Obě zmíněná ustanovení představují ochranu ohrožených zájmů chráněných zákonem v případě nesplnění povinnosti generální (§ 2900 OZ) pro případ, že by nebyla plněna dobrovolně a/nebo dostatečně rychle, jak pro § 10 zákona o drahách judikoval Ústavní soud v nálezu č. 144/2002 Sb. ze dne 6. března 2002. V případě § 22 lesního zákona se plnění zmíněné povinnosti generální prevence ukládá vlastníkově škodu ohroženého pozemku, takže když ji nesplní, může posléze škůdce – vlastník lesního pozemku snížit či zcela eliminovat svou odpovědnost za škodu způsobenou ze svého pozemku. Zvláštní povinnost přijetí preventivních opatření se ukládá jemu, neboť zejména k ochraně jeho zájmů slouží.
30. V případě postupu podle § 10 zákona o drahách má uložené plnění povinnosti k odstranění nebezpečí prospět nikoliv jen vlastníkově dotčené dráhy, nýbrž zejména osobám a věcem po ní se pohybujícím nebo dopravovaným. Spadlý strom představuje fatální ohrožení vlaku, který se po dotčené dráze pohybuje, respektive osob a věcí v něm. Právě ochrana života, zdraví a hmotných statků třetích osob vyžaduje mnohem účinnější prevenci, než v případě § 22 lesního zákona. Pravděpodobnost vzniku újmy nejen vlastníkově dráhy, ale zejména třetím osobám, v důsledku pádu stromu na těleso dráhy, je totiž mnohem větší, než v případě pozemku sousedícího s lesním pozemkem podle § 22 lesního zákona. Možnost bezprostředně hrozící škodu odvrátit je pro strojvůdce drážního vozidla podstatně nižší než v případě vlastníka pozemku, který má na mysli § 22 lesního zákona.
31. Žalovaný uvádí, že i kdyby nebylo poměru speciality § 10 zákona o drahách k § 22 lesního zákona, odůvodňující derogaci ustanovení naposled zmíněného, přesto by se § 22 lesního zákona nepoužil, a sice v důsledku aplikační zásady „lex posterior derogat priori“. Ustanovení § 22 lesního zákona v účinném znění nedoznalo od okamžiku publikace lesního zákona ve Sbírce zákonů v roce 1995 žádných změn. Naopak, původní znění § 10 zákona o drahách bylo zrušeno nálezem Ústavního soudu č. 144/2002 Sb. a nahrazeno novelou zákona o drahách provedenou zákonem č. 175/2002 Sb., tedy předpisem o sedm let mladším než původní znění § 22 lesního zákona. Zákonodárce v roce 2002 znal text § 22 lesního zákona v dnešním znění, a přesto vložil do zákona o drahách nové, dodnes účinné znění § 10, které § 22 lesního zákona nikterak nezohledňuje, čímž dal najevo, že § 22 lesního zákona se v záležitostech drah, byť by sousedily s lesními pozemky, neuplatní. Drážní správní úřad proto při svém postupu podle § 10 zákona o drahách nemůže aplikovat § 22 lesního zákona.
32. Nebezpečím pro dráhu ve smyslu § 10 zákona o drahách může být i zdravý strom, jak plyne z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 2. dubna 2014, sp. zn. 25 Cdo 2358/2013. Nejvyšší soud zde judikoval, že vlastník zdravého stromu rostoucího v sousedství pozemní komunikace, resp. vlastník této komunikace neodpovídají za škodu způsobenou pádem tohoto stromu uživatelům pozemní komunikace. Analogicky tomu vlastník zdravého stromu rostoucího v sousedství dráhy, ani vlastník/provozovatel dráhy by neodpovídal dopravcům coby uživatelům této dráhy, resp. osobám v drážních vozidlech za škodu způsobenou pádem tohoto stromu na trať. Osobám v drážních vozidlech by pak neodpovídal ani dopravce. Soud dovodil, že pád stromu, byl nepředvídatelnou událostí způsobenou náhodným souběhem extrémních klimatických podmínek. Z judikátu předně plyne, že i zdravý strom představuje nebezpečí jak pro

pozemní komunikaci, tak pro dráhu. Drážní správní úřad neposuzuje, na rozdíl od civilního soudu, věc jen z hlediska důsledků nesplnění povinnosti generální prevence ve smyslu § 2900 OZ, nýbrž zejména a především z hlediska ochrany veřejného zájmu na bezpečném a plynulém provozování drážní dopravy. Jestliže by v důsledku uvedeného judikátu měla být odpovědnost vlastníka zdravého stromu za jeho pád na dráhu vyloučena a s ohledem na poslední větu § 2924 OZ by byla vyloučena odpovědnost provozovatele dráhy a s ohledem na poslední větu § 2927 odst. 2 OZ by byla vyloučena i odpovědnost dopravce, pak ochrana života a zdraví osob na dráze obecně vyžadují, aby i takový strom byl preventivně odstraněn. Jinak by nikdo za škodu způsobenou pádem stromu neodpovídal, což jistě zákonodárce v případě § 10 zákona o drahách nezamýšlel.

33. Z nálezu Ústavního soudu č. 144/2002 Sb., resp. z § 10 odst. 1 zákona o drahách plyne, že drážní správní úřad musí nařídit odstranění nebezpečí pro dráhu v celém rozsahu vyžadovaném veřejným zájmem na bezpečném a plynulém provozování drážní dopravy, přičemž z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 2. dubna 2014, sp. zn. 25 Cdo 2358/2013 současně plyne, že takovým nebezpečím může obecně být i zdravý strom. Povahou věci je dáno, že takovým nebezpečím bude zpravidla, nikoliv však výlučně, jen ten strom, který s ohledem na svou výšku a vzdálenost od průjezdného profilu dráhy může v případě svého pádu či náklonu do tohoto profilu zasáhnout a způsobit mimořádnou událost podle § 49 zákona o drahách.
34. Z nálezu č. 144/2002 Sb. dále plyne, že stav, kdy v důsledku jednání vlastníka, ať ve formě konání nebo opomenutí, na jeho pozemku sousedícím s dráhou vyrostl strom, který pro ni představuje nebezpečí, je stavem protiprávním. Ust. § 24 lesního zákona upravující lesní hospodářské plány, ani žádné jiné ustanovení tohoto či jiného právního předpisu nelze interpretovat tak, že by umožňovalo bránit odstranění protiprávního stavu, zde způsobeného jednáním vlastníka pozemku v sousedství dráhy. Skutečnost, že strom na pozemku sousedícím s dráhou vyrostl v souladu s lesním hospodářským plánem, nesnižuje jeho nebezpečnost pro dráhu. Tento plán není způsobilý zabránit zásahu stromu do průjezdného profilu dráhy a vzniku mimořádné události podle § 49 zákona o drahách. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dovozuje, že ke vzniku odpovědnosti vlastníka pozemku sousedícího s dráhou není třeba jeho úmyslu. Drážní správní úřad se tudíž zabývá jen tím, zda nebezpečí pro dráhu povstalo z jednání vlastníka sousedního pozemku, byť např. i ve formě opomenutí. Dle žalovaného žalobce ani nerozporoval existenci stromů coby nebezpečí pro dráhu, ani nutnost provedení zabezpečovacích opatření. Odpovědnost žalobce za vznik nebezpečí pro dráhu na předmětném pozemku tak byla prokázána. Žalobce ani netvrdil, že by nebezpečí pro dráhu v podobě kriticky vzrostlých stromů v kritické vzdálenosti od dráhy nevzniklo z jejich jednání, ať již ve formě konání nebo opomenutí.
35. Pojmem „přírodní vlivy“ v § 10 odst. 1 zákona o drahách se míní vyšší moc (*vis maior*), tedy právní skutečnost v podobě mimořádné, nepředvídatelné, neodvratitelné a nezaviněné události. Nemíní se tím tedy např. růstové procesy, to ostatně plyne i z nálezu č. 144/2002 Sb. I nebezpečí sesuvů půdy, padání kamenů a lavin, stejně jako stromů je vždy vyvoláno obecně přírodními silami, například gravitací. V daném případě je však rozhodující, jestli vlastník nemovitosti sousedící s dráhou působení takových sil mohl zabránit, nebo ne, a tedy se jedná o klasickou vyšší sílu (*vis maior*). Pokud drážní správní úřad zjistí, že nebezpečí pro dráhu na s ní sousedícím pozemku vzniklo jednáním, ať již konáním či

opomenutím, vlastníka tohoto pozemku, nemůže provedení preventivních opatření podle § 10 odst. 1 zákona o dráhách uložit jinému.

36. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uznává, že správní orgán I. stupně přípis ze dne 12.7.2016, č.j. DUCR-43009/16/Ho, adresoval jen Správě železniční dopravní cesty a MěU Sokolov, nikoliv však Lesům ČR. V rozporu s § 36 odst. 3 spr.ř., tak oslovil MěU coby orgán státní správy lesů, který však není účastníkem řízení, a naopak neoslovil Lesy ČR, které účastníkem řízení jsou. Drážní úřad tedy formálně pochybil, když přípis neadresoval žalobci. Nicméně, dne 7.7.2016 obdržel správní orgán I. stupně podání od žalobce ze dne 1.7.2016, č.j. LCR932/002254/2016, zde žalobce uvedl stejnou argumentaci jako později v odvolání. Od 7.7.2016, kdy podání č.j. LCR932/002254/2016 obdržel, až do 13.7.2016, kdy vypravil přípis č.j. DUCR-43009/16/Ho, neučinil správní orgán I. stupně, jiný orgán veřejné moci, ani jiný účastník řízení či třetí osoba dle spisové dokumentace žádné úkony, ani nedošlo k rozhojnění spisové dokumentace o jakékoliv další podklady (pro vydání meritorního rozhodnutí). Vyjádření Lesů ČR podle § 36 odst. 3 spr.ř., pokud by mu přípis č. j. DUCR-43009/16/Ho byl doručen, by tedy ve vztahu ke spisové dokumentaci nemohlo být obsahově jiné, než v podání č.j.LCR932/002254/2016, resp. odvolání. Nelze tedy důvodně tvrdit, že správnímu orgánu I. stupně nebyl znám názor účastníka řízení před vydáním meritorního rozhodnutí. Ačkoliv správní orgán I. stupně nepostupoval v souladu s § 36 odst. 3 spr.ř. neměla tato skutečnost vliv na správnost napadeného rozhodnutí, ani na jeho soulad s právními předpisy, proto k ní zdejší odvolací správní orgán v souladu s § 89 odst. 2 spr.ř. nepřihlédl. V daném případě tedy nelze dovodit, že by došlo k porušení procesních práv žalobce takovým způsobem a v takovém rozsahu, že by je bylo nutné napravit cestou zrušení napadeného rozhodnutí a případně vrácení k novému projednání orgánu, který jej vydal.
37. Správní orgán I. stupně odebral podle § 85 odst. 2 písm. a) spr.ř. odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně odkladný účinek. Tento výrok i jeho zdůvodnění jsou dle žalovaného správné.

Posouzení věci soudem

38. Městský soud v Praze přezkoumal na základě žaloby napadené rozhodnutí z hlediska námitek v žalobě uvedených, neboť jejich rozsahem je soud vázán, při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s.ř.s.“).
39. Dle § 22 odst. 1 lesního zákona, ve znění do 30.6.2017, vlastníci nemovitostí nebo investoři staveb a zařízení jsou povinni provést na svůj náklad nezbytně nutná opatření, kterými jsou nebo budou jejich pozemky, stavby a zařízení zabezpečeny před škodami způsobenými zejména sesuvem půdy, padáním kamenů, pádem stromů nebo jejich částí, přesahem větví a kořenů, zastíněním a lavinami z pozemků určených k plnění funkcí lesa; tato opatření jsou oprávněni provést i na pozemcích určených k plnění funkcí lesa. Rozsah a způsob zabezpečovacích opatření stanoví orgán státní správy lesů, pokud není podle zvláštních předpisů příslušný jiný orgán státní správy. Vlastník pozemků určených k plnění funkcí lesa je povinen provedení opatření strpět.
40. Dle § 10 odst. 1 drážního zákona, ve znění do 30.6.2017, vlastníci nemovité věci v sousedství dráhy jsou povinni strpět, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí,

vznikne-li toto nebezpečí výstavbou nebo provozem dráhy nebo přírodními vlivy; vznikne-li toto nebezpečí z jednání těchto vlastníků, jsou povinni učinit nezbytná opatření na svůj náklad. O rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření a o tom, kdo je provede, rozhodne drážní správní úřad.

41. Žalobce namítá, že v napadeném rozhodnutí byl špatně interpretován vztah mezi lesním zákonem a zákonem o drahách. Dle žalobce není mezi těmito zákony vztah speciality. Ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona upravuje zvláštní prevenční povinnost, která umožňuje označeným osobám provedení nezbytně nutných opatření za účelem předejití možným škodám na jejich nemovitém majetku nebo zařízení. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31.7.2008, č.j. 2 As 7/2008-50: „(...) je cílem úpravy v § 22 odst. 1 lesního zákona ochrana vlastnických či jiných obdobných práv, na základě nichž k užívání nemovitostí dochází (tedy práv soukromých), nikoli ochrana práva každého subjektu na bezpečný a ničím nerušený provoz na pozemní komunikaci (obecného užívání - práva veřejného), k jehož ochraně je mj. povolán § 35 silničního zákona.“ Nejvyšší správní soud ve výše uvedeném rozsudku upozorňuje také na nemožnost připuštění aplikace § 22 odst. 1 lesního zákona z ryze kompetenčních důvodů, kdy podle § 48 odst. 1 písm. h) lesního zákona o uložení opatření k zajištění bezpečnosti osob a majetku před škodami, které by mohly být způsobeny padáním kamenů, sesouváním půdy, pádem stromů a lavinami z lesních pozemků, a o tom, kdo ponese náklady s tím spojené (§ 22 odst. 1 a 2), rozhodují obecní úřady obcí s rozšířenou působností, které při tom vystupují jako orgány státní správy lesů. Obdobný závěr o nemožnosti aplikace § 22 lesního zákona lze dovodit i v tomto případě, kdy právo ochrany bezpečného provozu dráhy, jakožto právo veřejné, je zajištěno v § 10 zákona o drahách (tento paragraf je také označen jako Ochrana dráhy). Mezi lesním zákonem a zákonem o drahách tedy není vztah generality, jelikož oba právní předpisy upravují jinou materii a nijak si proto nekonkurují. Žalovaný v napadeném rozhodnutí chybně dovozuje poměr speciality zákona o drahách a následně nepoužití lesního zákona odůvodňuje také kolizním pravidlem *lex posterior derogat priori*. Závěr žalovaného v napadeném rozhodnutí není z právně teoretického pohledu správný, žalovaný ale v odůvodnění správně uvádí podstatu rozdílu jednotlivých ustanovení, kdy uvádí, že § 10 zákona o drahách má prospět nejenom vlastníkově dotčené dráhy, ale zejména osobám a věcem na ní se pohybujícím. Žalovaný správně v daném případě § 22 lesního zákona neaplikoval a rozhodl na základě § 10 odst. 1 zákona o drahách, přestože k tomuto postupu došel na základě chybného právního výkladu vztahu zákona o lesích a zákona o drahách.
42. Žalobce namítal neurčitost výroku rozhodnutí správního orgánu I. stupně i napadeného rozhodnutí, kdy tyto výroky neurčují přesně rozsah nařízené těžby. Soud ve vztahu k této námitce konstatuje, že z prvostupňového rozhodnutí je patrné, jaké stromy mají být odstraněny. Správní orgán I. stupně v rámci tohoto výroku vytvořil kritérium dopadové vzdálenosti, které se na první pohled zdá být neurčité, ale umožňuje reagovat na konkrétní charakter dráhy v každém jejím úseku, což by fixně určená vzdálenost území od dráhy, ve které by mělo dojít ke kácení, neumožňovala. Dopadová vzdálenost stromů do dráhy v kontextu odůvodnění prvostupňového rozhodnutí by mohla být odborníky v případě kácení na metry přepočítána. Námitku neurčitosti výroku soud shledal nedůvodnou, jelikož z rozhodnutí je zřejmé, jaké stromy jsou rozhodnutím dotčeny.
43. Žalobce dále namítá, že za nebezpečí ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o drahách nelze považovat všechny stromy rostoucí na lesním pozemku, které svojí výškou a dopadovou

vzdáleností mohou způsobit vznik mimořádné události na dráze. Dále připomíná princip přiměřenosti jako rozhodující hledisko s odkazem na nálezy Ústavního soudu a zdůrazňuje, že samotná existence stromů v ochranném pásmu dráhy není v rozporu se zákonem o drahách. Vlastníci nemovitostí sousedících s dráhou jsou omezeni především existencí ochranného pásma dráhy podle § 8 zákona o drahách a to způsobem, který blíže vymezuje § 9 tohoto zákona. Nadto jsou vlastníci nemovitostí v sousedství dráhy omezeni právě ust. § 10 zákona o drahách. Je pravdou, že samotná existence stromů v ochranném pásmu dráhy není v rozporu se zákonem o drahách. Pro aplikaci § 10 odst. 1 zákona o drahách je nutné, aby vzniklo nebezpečí pro dráhu, zde spočívající v tom, že by stromy rostoucí na sousedním pozemku mohly spadnout do dráhy. V daném případě ze spisového materiálu vyplývá, že byl ve věci proveden státní dozor, bylo provedeno místní šetření a na základě toho bylo označeno 23 stromů, které ohrožují dráhu. Ze spisu už ale nevyplývá, že by v oblasti bylo prováděno další šetření a napadeným rozhodnutím dotčené dřeviny, které nebyly doposud konkrétně označeny, by byly podrobeny dalšímu šetření či že by byl jinak zjišťován stav věci ve vztahu k těmto stromům. Dotčené stromy nebyly nijak zkoumány, nebyla přizvána osoba potřebné odbornosti, nebyl vypracovaný znalecký posudek, přesto bylo v rozhodnutí konstatováno, že prostá existence těchto stromů v dopadové vzdálenosti dráhy představuje pro dráhu nebezpečí.

44. Soud považuje v postupu správního orgánu I. stupně a žalovaného spočívající v paušálním nařízení odstranění stromů, které by vzhledem ke své výšce a vzdálenosti od trati mohly do dráhy spadnout, za nesprávný a porušující základní zásady činnosti správních orgánů. Konkrétně soud spatřuje v jednání správních orgánů porušení zásady materiální pravdy zakotvené v § 3 spr.ř. Správní orgán je povinen zjišťovat stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Správní orgány v tomto případě stav věci zkoumaly minimálně, neověřily nutnost takto široce stanovené povinnosti kácení lesů a uložení povinnosti opřely pouze o konstatování, že dle judikatury může být i zdravý strom nebezpečný. Zdejší soud nerozporuje skutečnost, že i zdravý strom může být nebezpečný, ale není možné na základě tohoto argumentu přistupovat ke všem stromům jako k nebezpečným bez podrobnějšího zkoumání situace. Ad absurdum bychom za pomoci tohoto argumentu mohli dojít k závěru, že všechny stromy v okolí dráhy by měly být vykáceny, následně by šlo tento argument použít na všechny stromy v okolí pozemních komunikací, či dokonce v okolí bytové zástavby apod. Správní orgány tedy pochybily při shromáždění důkazů a jejich následném vyhodnocení. S ohledem na uvedené byl postup správních orgánů také v rozporu s § 2 odst. 3 spr.ř., podle kterého správní orgány mohou zasahovat do práv nabytých v dobré víře, jakož i do oprávněných zájmů dotčených osob jen za podmínek stanovených zákonem a v nezbytném rozsahu. Tato zásada proporcionality (přiměřenosti) stanoví správnímu orgánu povinnost dbát přiměřenosti zvoleného řešení k okolnostem případu, kdy musí existovat rozumný vztah proporcionality mezi použitými prostředky a sledovanými cíli.
45. K výkladu nálezu Ústavního soudu ze dne 6.3.2002, sp.zn. Pl. ÚS 11/01, a § 10 odst. 1 zákona o drahách ve vztahu k zavinění vlastníka pozemku soud uvádí, že v případě, že je dráha ohrožena sesuvy půdy, padáním kamení, lavin, stromů nebo jejich částí, jsou vlastníci nemovitostí sousedících s dráhou povinni strpět provedení opatření, která mají těmto jevům zabránit, zde se jedná o případ, že nebezpečí vzniklo výstavbou dráhy, jejím provozem nebo přírodními vlivy. Pokud nebezpečí vzniklo jednáním vlastníků pozemku, jsou tito povinni učinit potřebná opatření na vlastní náklad. Zákon

zde nestanovuje, zda musí být jednání vlastníků zaviněné, popř. v jaké formě. Opomenutí vlastníka nelze vyložit tak, že vlastníkovu opomenutím není založena povinnost k odstranění nebezpečí na jeho náklady. V kontextu povinnosti prevence dle § 2900 a násl. OZ může být povinností odstranění nebezpečí na náklady vlastníka pozemku založena i pasivitou. Pokud tedy vlastník pozemku prevenční povinnost nesplní, je jeho opomenutí postaveno na roveň aktivnímu jednání a vlastník pozemku bude i zde povinen odstranit nebezpečí na své náklady. Jak již soud uvedl výše, nebylo v dané věci provedeno žádné zkoumání dotčených stromů, nelze bez dalšího dovodit, že stromy představují nebezpečí pro dráhu a nelze tedy ani vyvozovat závěr, že žalobce porušil prevenční povinnost tím, že by se o stromy nestaral. Žalobce s ohledem na skutečnost, že neporušil ustanovení zákona upravující ochranné pásmo dráhy, kterými je jeho vlastnické právo omezeno, nemohl ani předpokládat, že všechny v napadeném rozhodnutí dotčené stromy představují nebezpečí pro dráhu a měl by je odstranit s ohledem na svou prevenční povinnost. Jednání žalobce, kterým by měl způsobit nebezpečí pro dráhu, a to ani ve formě opomenutí, nebylo nijak prokázáno a za současného nedostatečného zjištění skutkového stavu ze strany správních orgánů nelze požadovat, aby žalobce provedl kácení stromů na své náklady. V opačném případě bychom museli dojít k závěru, že každý vlastník lesa sousedícího s dráhou bez dalšího odpovídá za prostou existenci lesa a bez řádného zjištění stavu věci správním orgánem by mu mohla být uložena povinnost pokácet les na vlastní náklady. Výkladem zde správní orgány vytvářejí objektivní odpovědnost vlastníků lesů. Takový výklad § 10 zákona o drahách je extenzivní a neodpovídá ani výše uvedenému nálezu Ústavního soudu.

46. Žalobce namítal, že nebyl důvod pro vyloučení odkladného účinku a jeho odůvodnění bylo zcela nedostatečné. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně o vyloučení odkladného účinku odvolání podle § 85 odst. 2 písm. a) spr.ř. považuje soud za nesprávné. Naléhavý veřejný zájem by mohl být zdůvodněn předností ochrany života, zdraví a majetku osob na dráze, před zájmem na ochraně jednotlivých dřevin, ale musel by být podložen konkrétními zjištěními, které by odůvodňovaly tvrzenou naléhavost a reálné riziko ohrožení veřejného zájmu. Závěr o vyloučení odkladného účinku je dle soudu nesprávný a vyplývá z nesprávného posouzení zdravých stromů bez dalšího jako zdroje ohrožení pro dráhu. V případě zdravých stromů nelze paušálně hovořit o nebezpečí pro dráhu, a proto není splněna podmínka § 85 odst. 2 písm. a) spr.ř. pro vyloučení odkladného účinku.
47. Ve vztahu k námitkám žalovaného, že žalobce některé argumenty neuvedl v odvolání, proto by měla být žaloba v rozsahu těchto námitek odmítnuta pro její nepřípustnost dle § 68 písm. a) s.ř.s. zdejší soud uvádí, že v žalobě proti rozhodnutí nelze uvádět skutkové novoty, ale je možné, aby žalobce vznášel nové právní námitky, které v předchozím správním řízení nevznsl. Tento závěr vyplývá z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2008, č.j. 7 Afs 54/2007-62. Rozšířený senát zde vyslovil, že: „žalobce je oprávněn uvést v žalobě všechny důvody, pro které považuje napadené správní rozhodnutí za nezákonné. Tomu nebrání skutečnost, že některé z nich neuplatnil již v odvolacím řízení, ač tak učinit mohl.“
48. Ze shora uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nebyl dostatečně zjištěn, nebylo zjištěno ani tvrzeno konkrétní jednání, kterého se měl žalobce dopustit, aby byly splněny podmínky pro aplikaci § 10 odst. 1 zákona o drahách a tím pro

uložení povinnosti žalobci pokácet stromy na jeho náklady. Soud proto podle § 78 odst. 1 s.ř.s ve spojení s § 78 odst. 4 s.ř.s. žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovaného k dalšímu řízení. Na žalovaném bude, aby doplnil dokazování a odstranil tak nedostatečně zjištěný stav věci.

49. Podle § 51 odst. 1 s.ř.s. rozhodl soud bez jednání, když účastníci nevyjádřili s takovým postupem výslovný nesouhlas, má se tedy za to, že s rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasí.
50. Výrok o nákladech v řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., žalobce měl ve věci úspěch, soud mu přiznal náhradu nákladů řízení ve výši 3.000,-Kč za zaplacený soudní poplatek.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 21. srpna 2019

JUDr. Hana Veberová v. r.
předsedkyně senátu